

MAJANDUSAASTA ARUANNE

EESTI TARBIJATEÜHISTUTE KESKÜHISTU

Majandusaasta algus:	1. jaanuar 2008
Majandusaasta lõpp:	31. detsember 2008
Registrikood:	10093971
Aadress:	Kalda 7c 11625 Tallinn Eesti Vabariik
Telefon:	+372 6 710 500
Faks:	+372 6 710 646
E-mail:	etk@etk.ee
Interneti kodulehekülg:	www.etk.ee
Lisatud dokumendid:	sõltumatu audiitori aruanne kasumi jaotamise ettepanek aruandeaasta müügitulu EMTAK-i järgi osanike nimekiri

TEGEVUSARUANNE

Ühistuline tegevus

Ühis- ehk ühistuline tegevus on märkimisväärselt laialt levinud kogu maailmas. Ühistulist tegevust arendatakse kõige erinevates valdkondades — jaekaubanduses, põllumajanduses, tervishoius, elamumajanduses, sotsiaaltöös, kui nimetada väheseid. Ühistuline tegevus on esmajoones oma liikmete ühiste vajaduste rahuldamise moodus. Ühistuline ühendus on vabatahtlikkuse alusel moodustatud [ühinenud inimeste] iseseisev ühendus, mis on loodud selleks, et rahuldada ühistu liikmete majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi ning soove nende ühises omanduses oleva ja demokraatlikult juhitava ettevõtte kaudu. Selliselt kõlab ühistulise ühenduse ametlik definitsioon, mis on vastu võetud Rahvusvahelise Ühistegevusliidu¹ poolt.

Rahvusvaheline Ühistegevusliit loodi Londonis 1895. aastal. Ta ühendab rahvuslikke ühistegevusorganisatsioone kõigilt elualadelt. Põhiliseks Rahvusvahelise Ühistegevusliidu tegevuseks on rahvusvahelisel tasemel ühistegevuse esindamine ja kaitse, ühistegevuse arengu ja sotsiaalsete protsesside suunamine-mõjutamine, ühistulise tegevuse populariseerimine jpm. Rahvusvaheline Ühistegevusliit ühendab 220 rahvuslikku keskorganisatsiooni 84 riigist ja 9 rahvusvahelist organisatsiooni kokku rohkem kui 800 miljoni individuaallikmega. Eesti ühistulist tegevust ühendav rahvuslik keskorganisatsioon — Eesti Ühistegeline Liit — on Rahvusvaheline Ühistegevusliidu liige alates 2001. aastast.

Rahvusvaheline Ühistegevusliit on sõnastanud ühistuliste ühenduste (ühistute) tegevuse seitse printsiipi. Esiteks, ühistu on vabatahtlikkuse alusel moodustatud organisatsioon, kuhu võivad kuuluda kõik isikud, kes saavad kasutada ühistu teenuseid ja on valmis kandma liikmeksoleku-vastutust. Teiseks, ühistu on demokraatlik organisatsioon, mida juhivad selle liikmed, kes osalevad aktiivselt eesmärkide püstitamisel ja otsuste vastuvõtmisel. Kolmandaks, liikmed annavad oma õiglase panuse ühistu kapitali ja teostavad selle üle demokraatlikku kontrolli. Neljandaks on ühistud iseseisvad omaabi-organisatsioonid, mida juhivad nende liikmed. Viiendaks pakuvad ühistud haridust ja koolitust oma liikmetele ning teavitavad üldsust ühistegevuse olemusest ja eelistest. Kuuendaks teevad ühistud koostööd teiste ühistuliste ühendustega kohalikul, piirkondlikul, rahvuslikul ja rahvusvahelisel tasandil. Seitsmendaks töötavad ühistud oma kodukoha pideva arengu nimel.

Ühistulise tegevuse nurgakiviks on ühistulise ettevõtte ühiskondliku vastutuse² teadvustamine ja väärtustamine. Sellest lähtudes lõimitakse majandamisega seotud sotsiaalsed ja keskkonnanäppid vabatahtlikult oma tegevusse ning suhetesse huvirühmadega. Ühistulise ettevõtte ühiskondlik vastutus aitab suurendada sotsiaalset sidusust, soodustab uuendust, kõrgete kõlbeliste standardite juurutamise kaudu arendab ettevõtluskultuuri ning tõstab ühistulise tegevuse konkurentsivõimet.

Eeltoodu tähendab samas seda, et ühistulise ettevõtte edukust ei mõõdeta pelgalt finantstulemustega, vaid sama oluline on see, kuidas ühistuline ettevõtte arvestab oma tegevuse sotsiaalset mõju ja ökoloogilist jalajälge, ning, mis veelgi tähtsam, oskab seda oma arengut stimuleeriva tegurina ära kasutada.

¹ *International Co-operative Alliance* — ICA

² *Corporate Social Responsibility* — CSR

ETK grupp

Eesti suurim ühistulise kaubanduse kooslus — allpool nimetatud kui «ETK Grupp» — koondab kauplusi üle kogu Eesti. ETK Grupi näol on tegemist kogu Eesti territooriumit katva jaekaupluste võrgustikuga. ETK Grupp on oma liikmesühistutele kuuluvate kauplustega esindatud praktiliselt igas suuremas asumis.

ETK Grupi kaubandustegevuse võtmesõnaks on ketikaubandus. Ketikaubanduse süsteemi kuulub kolm toidu- ja esmatarbekaupade ketti: hüpermarketite «Maksimarket» ja supermarketite «Konsum» ning «A ja O» lähikauplused. Kaubanduskett «E-Ehituskeskus» kaupleb ehitusmaterjalidega. Nimetatuile lisaks on liikmesühistutes avatud kauplusi ka muude tunnismärkide all.

2008. aasta lõpu seisuga kuulus ETK Grupi liikmesühistutele **371** kauplust, s.h 305 toidu- ja esmatarbekaupade ning 66 muu profiiliga kauplust, millest 231 olid ühinenud mõne kaubandusketiga. Kaubandusketi «Maksimarket» **8** kauplust andsid ETK Grupi jaemüügi kogukäibest 26%, 54 kauplust «Konsum» 48%, **149** «A ja O» kauplust 23% ning **17** ketikauplust «E-Ehituskeskus» 3%.

ETK Grupi liikmete, s.o piirkondlike tarbijaühistute ühiseid huve esindab keskorganisatsioon, tulundusühistu Eesti Tarbijateühistute Keskühistu (edaspidi nimetatud kui «ETK»).

ETK

1917. aastal peeti Tallinna Tarvitajateühisuste Liidu asutamiskoosolek. Kuna asutamiskoosolekul olid Tallinna ühisuste kõrval esindatud ühisusi ka teistest piirkondadest, siis asutati keskühistu nime all Eesti Tarvitajateühisuste Liit. Ühistulise kaubanduse ja majandamise traditsioon oli liidu loomise ajaks juba 15-aastane — aastal 1902 asutati Antslas ja Sindis esimesed Eesti tarbijate ühistud. 1919. aastal nimetati liit pärast põhikirja muutmist ümber Eesti Tarvitajateühisuste Keskühistuks — E.T.K.

1941. aastal toimunud Kooperatsiooni Kongressil nimetati E.T.K. ümber ETKVL-iks (Eesti Tarbijate Kooperatiivide Vabariiklik Liit), tema struktuur ja tegevuspõhimõtted viidi üle nõukogulikele alustele. Eesti omavalitsuse aegu, Saksa armee sissetungi järel, taastus esialgne, Eesti Vabariigi aegne töökorraldus. Hiljem, Nõukogude Vene okupatsiooni jätkudes, siirdus kogu ühistuline tegevus aastakümneteks sotsialistliku majandusrežiimi rööbastele.

Peale Eesti taasiseseisvumist 1991. aastal toimunud ETKVL-i erakorralisel kongressil taastati nimetus Eesti Tarbijateühistute Keskühistu — ETK. 1992. aastal vastu võetud ETK põhikiri põhineb valdavas osas 1938. aasta redaktsioonil. ETK on käesoleval ajal tulundusühistute seaduse alusel tegutsev ühistu. 2008. aruandeaasta lõpu seisuga on keskühistel 21 tegutsevat liiget — liikmesühistut.

Eesmärgid

Tegevuse eesmärgid 2009. aastal on:

- liikmesühistutele osutatava teenuse hinna-kvaliteedisuhte jätkuv parandamine,
- planeerimise ja ressursihalduse tõhustamine,
- ketikaubanduse arendamine,
- piiriülese koostöö tugevdamine ühistuliste kaubandussüsteemidega Euroopa Liidus ja mujal maailmas.

Juhtimine ja tasud

2008. aastal muudatusi ETK juhtorganite koosseisus ei toimunud, küll aga 2009. aastal toimus muudatus ETK juhatuse koosseisus. ETK nõukogu 03.02.2009 otsusega nimetati ametisse lisaks senisele juhatuse liikmele veel kaks juhatuse liiget. ETK nõukogu on 7-liikmeline ning juhatus kolmeliikmeline.

ETK juhatuse liikmele arvestati aruandeaastal tasu summas 904 tuhat krooni. Juhatusel on õigus saada lahkumishüvitist maksimaalselt summas 900 tuhat krooni. ETK töötajate tasu üldsumma 2008. aruandeaastal oli 125 623 tuhat krooni keskmise töötajate arvu 945 juures.

Tulemus ja prognoos

Viimase aastate jooksul ellu viidud staatuse ja funktsioonide ning selle loomuliku osana juhtimisstruktuuri põhjaliku ümberkorraldamise tulemusena on tänasest keskühistust kujunenud liikmesühistutele teenuseid osutav majandusühing:

- sortimendihaldus ja kauba sisseostuteenus,
- grupiülene ettevõtte- ja jaekettide turundus,
- logistikateenus,
- IT-teenused, samuti
- ETK Grupi esindamine ja huvide kaitsmine igal, nii riigisisel kui rahvusvahelisel, tasandil.

Keskühistu laiaulatusliku moderniseerimise eesmärgiks on luua efektiivne, kompetentne ning organisatsioonina mobiilne teenindus- ja teabekeskus. Olgugi, et ümberkorralduste lõplikke tulemusi on õiglane hinnata vast pikema aja möödudes, on senisaavutatut põhjust iseloomustada järgmiselt:

- Ühtse hanketegevuse osakaalu suurendamine;
- unifitseeritud hankelepingu tingimuste rakendamine;
- uue ühtse sortimendisüsteemi rakendamine
- logistikakeskuse optimeeritud töökorraldus, varasemast tõhusam koostöö hankijate ja ühistutega;
- märkimisväärsed investeeringud grupiüleste teabesüsteemide arendamisse;
- kuulumine mitmesse rahvusvahelisse ühistegevusorganisatsiooni, rahvusvaheliste kontaktide ja piiriülese koostöö tihenemine.

ETK käekäiku mõjutavad üldmajanduslikke ja alaspetsiifilisi asjaolusid ning arengusuundi võib 2008. ja järgmisel majandusaastal iseloomustada alljärgnevate märksõnade kaudu:

- majanduskasvu peatumine ning 2008. aasta lõpus alanud majanduslangus, üldine negatiivne häälestus nii makromajanduslikes kui kaubandussektori-spetsiifilistes lühiajalistes ennustustes,
- sissetulekute ja eratarbimise langus,
- jaekliendi ostueelistuste muutumine, tarbijanõudlikkuse tugevnemine,
- terav konkurents jaekaubanduses,
- jaekaubandusturu osaliste agressiivsed laienemispüüdlused,
- kinnisvarahindade järsk langus,
- tööpuudus, palgakulude vähenemine,

Keskne osa keskühistu majandustegevusest on seotud ETK Grupi ühise sisseostu- ja logistikateenuse osutamisega. Tsentraliseeritud kauba sisseostumaht oli 2006. aastal **2 205 023** tuhat krooni, 2007. aastal **2 721 463** tuhat krooni ning 2008. aastal **3 000 927** tuhat krooni soetushindades. Eeltoodud arvnäitajatest nähtub tsentraliseeritud kaubahangete ja logistikateenuse käibe aastane muutumine vastavalt +23% ja +11%.

Üks ETK keskseid rolle seisneb ETK Grupi ühishuvide esindamises nii Eesti-siseses kui piiriüleses läbikäimises. ETK on Eurocoop³, Eesti Kaupmeeste Liidu ning Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoja liige. Aastast 2006 on ETK ka MTÜ ECR⁴ Estonia ning sedakaudu ECR Europe liige.

Rahandusnäitajad

Eetevõtte peamised finantssuhtarvud 2008. majandusaasta ning sellele eelnenud majandusaasta kohta ning nende arvutamise meetodika on ära toodud alljärgnevates tabelites.

Lähteandmed (tuhandetes kroonides)	2008	2007	2006
Käibevara	491 079	488 482	395 152
Lühiajalised kohustused	479 163	710 982	578 490
Raha	47 959	21 870	27 171
Kohustused	594 142	777 444	632 086
Varad	755 616	844 277	693 724
Varud	147 961	160 393	120 604
Aruandeaasta kasum	10 805	5 200	11 740
Omakapital	161 474	66 833	61 638

Finantssuhtarv	Kasutatud valemid:	2008	2007
Puhas käibekapital ehk töökapital	Käibevara - Lühiajalised kohustused	11 916	-222 500
Töökapitali suhe lühiajalistesse kohustustesse	Töökapital / Lühiajalised kohustused	0,02	-0,31
Lühiajalise võlgnevuse kattekordaja	Käibevara / Lühiajalised kohustused	1,02	0,69
Maksevalmiduse kordaja	Raha / Lühiajalised kohustused	0,10	0,03
Võlakordaja	Koguvõlgnevus / Varad	0,79	0,92
Likviidsuskordaja	(Käibevara - Varud) / Lühiajalised kohustused	0,72	0,46
Omakapitali tootlus (ROE)	Aruandeaasta kasum / Keskmise omakapital	0,09	0,08
Koguvõlgnevuse tootlus (ROA)	Aruandeaasta kasum / Keskmised varad	0,01	0,01

³ Eurocoop — *European Community of Consumer Cooperatives*, Euroopa Tarbijateühistute Ühendus

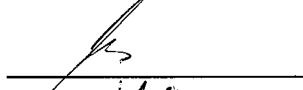
⁴ *Efficient Consumer Response* — ECR, tõhus reageerimine tarbija vajadustele. Kontseptsiooni, mille ideeks on lõpptarbija kasudele keskendumise eesmärgil luua pidev informatsioonivoog jaemüüja ja tootja vahel. ECR puhul on eesmärgiks tarbija väärtuse maksimeerimine väärtusahela erinevates osades läbi tootja ja jaemüüja partnerluse

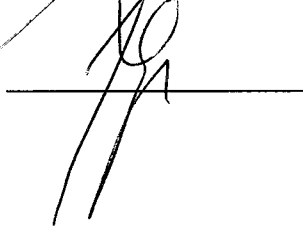
Muu

Ettevõtte 2008. majandusaastal ja aruande koostamise perioodil ilmnenuv valuutakursside, intressimäärade ja börsikursside muutumisega seonduvad riskid on väheolulised ega nõua täiendavat käsitlemist.

Ettevõttes rakendatakse dividendipoliitikat, mille kohaselt kasumit aktsionärile või liikmetele ei jaotata.

Rein Sepp	Juhatuse esimees		<u>30.09</u> 2009
-----------	------------------	---	-------------------

Marko Jõks	Juhatuse liige		<u>30.04.</u> 2009
------------	----------------	---	--------------------

Janek Lepp	Juhatuse liige		<u>30.04.</u> 2009
------------	----------------	---	--------------------

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	8
JUHATUSE KINNITUS RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE	8
BILANSS	9
KASUMIARUANNE	10
RAHAVOOGUDE ARUANNE	11
OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	12
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	13
Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused	13
Lisa 2 Raha	20
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	20
Lisa 4 Varud	21
Lisa 5 Pikaajalised finantsinvesteeringud	21
Lisa 6 Sidusettevõtted	22
Lisa 7 Müügiootel põhivara	22
Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud	22
Lisa 9 Materiaalne põhivara	22
Lisa 10 Immateriaalne põhivara	23
Lisa 11 Laenukohustused	24
Lisa 12 Võlad ja ettemaksed	24
Lisa 13 Lühiajalised eraldised	25
Lisa 14 Omakapital	25
Lisa 15 Kapitali- ja kasutusrendid	26
Lisa 16 Müügitulu	26
Lisa 17 Ärikulud ja muud äritulud	26
Lisa 18 Finantstulud ja -kulud	27
Lisa 19 Tehingud seotud osapooltega	27
Lisa 20 Lisa rahavoo aruande juurde	28
Lisa 21 Majanduskriisi mõjud	28
ALLKIRJAD 2008 MAJANDUSAASTA ARUANDELE	30
SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE	31
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	32
ARUANDEAASTA MÜÜGITULU	33
OSANIKE NIMEKIRI	34

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

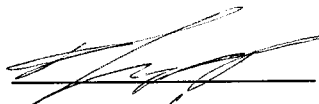
JUHATUSE KINNITUS RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDELE

ETK juhatus deklareerib oma vastutust esitatud raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsuse eest ja kinnitab, et:

- raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga;
- raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid;
- juhatuse hinnangul on emaettevõtte jätkuvalt tegutsev.

Rein Sepp

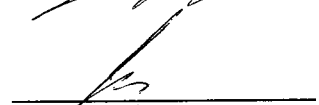
Juhatuse esimees

30.04. 2009

Marko Jõks

Juhatuse liige

30.04. 2009

Janek Lepp

Juhatuse liige

30.04. 2009

BILANSS

(tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember)

	2008	2007	Lisad
Raha	47 959	21 870	2
Nõuded ja ettemaksed	295 159	299 219	3
Varud	147 961	160 393	4
Müügivõttes põhivara	0	7 000	7
Käibevara kokku	491 079	488 482	
Pikaajalised finantsinvesteeringud	639	79 802	5
Kinnisvarainvesteeringud	2 529	3 168	8
Materiaalne põhivara	227 558	246 203	9
Immateriaalne põhivara	33 811	26 622	10
Põhivara kokku	264 537	355 795	
VARAD KOKKU	755 616	844 277	
Laenukohustused	85 391	110 635	11
Võlad ja ettemaksed	389 348	597 832	12
Lühiajalised eraldised	4 424	2 515	13
Lühiajalised kohustused	479 163	710 982	
Pikaajalised laenukohustused	114 979	66 462	11
Pikaajalised kohustused kokku	114 979	66 462	
Kohustused kokku	594 142	777 444	
Osakapital	105	105	
Kohustuslik reservkapital	70	70	
Muud reservid	102 924	102 924	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	47 570	-41 466	
Aruandeaasta kasum	10 805	5 200	
Omakapital kokku	161 474	66 833	14
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	755 616	844 277	

KASUMIARUANNE

(tuhandetes kroonides, aasta kohta)

	2008	2007	Lisad
Müügitulu	3 654 829	3 255 722	16
Muud äritulud	38 646	4 389	17
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-3 242 101	-2 908 328	
Mitmesugused tegevuskulud	-216 180	-171 110	17
Tööjõukulud	-168 869	-140 860	17
Kulum ja väärtuse langus	-40 711	-23 407	8,9,10
Muud ärikulud	-3 924	-2 440	17
ÄRIKASUM	21 690	13 966	
Finantstulud ja -kulud kokku	-10 885	-8 766	18
PUHASKASUM	10 805	5 200	

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(tuhandetes kroonides, aasta kohta)

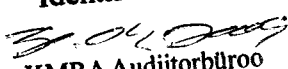
	2008	2007	Lisad
Ärikasum	21 690	13 966	
Korrigeerimised	2 082	16 635	20
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	4 060	-58 842	
Varude muutus	12 432	-39 789	
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	-37 505	103 031	
Rahavood äritegevusest kokku	2 759	35 001	
Kinnisvarainvesteeringute, materiaalse ja immateriaalse põhivara soetus	-18 479	-29 915	20
Kinnisvarainvesteeringute müük	41 000	1 000	7
Materiaalse ja immateriaalse põhivara müük	4	3	
Tütarettevõtte likvideerimine	4 737	0	
Saadud intressid	2 879	530	18
Rahavood investeerimistegevusest kokku	30 141	-28 382	
Saadud laenud	69 627	46 000	
Laenude tagasimaksed	-10 000	-36 000	
Arvelduskrediidi muutus	-15 020	15 020	11
Faktooringkohustuse muutus	-14 586	2 881	11
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-23 255	-30 631	
Makstud intressid	-13 572	-9 190	18
Osamaksude tagastamine	-5	0	
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-6 811	-11 920	
RAHAVOOD KOKKU	26 089	-5 301	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi algul	21 870	27 171	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	26 089	-5 301	2
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpul	47 959	21 870	

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

(tuhandetes kroonides, aasta kohta)

	Osakapital	Kohustuslik reservkapital	Muud reservid	Jaotamata kasum	Kokku
Seisuga 31.12.2006	110	70	102 924	-41 466	61 638
Liikmesühistu väljaastumine	-5	0	0	0	-5
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	5 200	5 200
Seisuga 31.12.2007	105	70	102 924	-36 266	66 833
Tütarettevõtte likvideerimisega seotud korrigeerimine	0	0	0	83 836	83 836
Aruandeaasta puhaskasum	0	0	0	10 805	10 805
Seisuga 31.12.2008	105	70	102 924	58 375	161 474

Täiendav informatsioon omakapitali komponentide kohta on esitatud lisas 14.

Identifitseeritud

KMRA Audiitorbüroo

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1 Raamatupidamise aastaaruande koostamise alused

Eesti Tarbijateühistute Keskühistu (edaspidi ETK) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti heale raamatupidamistavale ja kasutades soetusmaksumuse printsiipi, v.a. juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti. Eesti hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded kehtestatakse Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes kroonides, kui ei ole teisiti märgitud.

Järgnevalt on välja toodud peamised arvestuspõhimõtted ja hindamiselused.

Investeering sidusettevõtetesse

Ettevõtte bilansis on investeeringud sidusettevõtetesse kajastatud soetusmaksumuse meetodil. See tähendab, et investeering kajastatakse algselt tema soetusmaksumuses, milleks on omandamisel makstava tasu õiglane väärtus ning hiljem korrigeeritakse seda vajadusel investeeringu väärtuse langusest tulenevate allahindlustega. Investeeringu bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib ettevõtte läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse investeering alla kuni kaetava väärtuseni (kõrgem kahest: kasutusväärtus ja õiglane väärtus miinus müügikulutused). Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi finantskuluna.

Sidusettevõtete poolt makstud dividendid kajastatakse sel hetkel, kui emaettevõttel tekib õigus neile dividendidele, finantstuluna, v.a. see osa dividendidest, mis makstakse välja selle vaba omakapitali arvelt, mille sidusettevõtte oli teeninud välja enne selle ettevõtte soetamist emaettevõtte poolt. Selline osa dividendidest kajastatakse investeeringu vähendusena.

Välisvaluuta arvestus

Emaettevõtte arvestusvaluutaks on Eesti kroon, mis on ka ettevõtte aruannete esitusvaluutaks; kõiki teisi valuutasid loetakse välisvaluutadeks

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Eesti Panga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber Eesti kroonidesse bilansipäeval ametlikult kehtiva Eesti Panga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, kusjuures ärituludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega, muud valuutakursist tulenevad erinevused kajastatakse aga finantstuludes ja -kuludes.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ekvivalendina kajastatakse rahavoogude aruandes lühiajalisi (kuni 3-kuulise tähtajaga soetatud) kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. kassas ja panga arvelduskontodel olev raha,

mille kasutamisel ei esine olulisi piiranguid, kuni 3-kuulised tähtajalised deposiidid ning intressiturufondi osakud.

Finantsvarad

Kõik finantsvarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara eest makstud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab ka kõiki finantsvara soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi, sealhulgas tasud vahendajatele ja nõustajatele, tehinguga kaasnevad mittetagastatavad maksud ja muud samased kulutused, v.a. selliste finantsvarade, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, soetamisega seotud kulutused.

Kõik tavapärastel turutingimustel toimuvad finantsvarade ostud ja müügid kajastatakse nende tehingute tehingupäeval, s.t. päeval, mil ettevõtte võtab endale kohustuse (näiteks sõlmib lepingu) teatud finantsvara ostuks või müügiks. Tavapärasel turutingimusel toimuvaks nimetatakse selliseid oste ja müüke, mille puhul ostetava või müüdava finantsvara üleandmine müüjalt ostjale toimub antud turul väljakujunenud või vastavate turegulaatsioonidega nõutud perioodi jooksul.

Pärast algset arvelevõtmist kajastatakse kõiki finantsvarasid õiglases väärtuses, v.a.:

- a) nõuded teiste osapoolte vastu, mida ettevõtte ei ole soetanud edasimüügi eesmärgil ja lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud — kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses;
- b) investeeringud aktsiatesse ja teistesse omakapitaliinstrumentidesse, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata (k.a. selliste varadega seotud tuletisinstrumendid) — kajastatakse soetusmaksumuses.

Õiglases väärtuses kajastatavad finantsvarad

Õiglases väärtuses kajastatavad finantsvarad hinnatakse igal bilansipäeval ümber hetke õiglasele väärtusele, millest ei ole maha arvatud võimalikke vara realiseerimisega kaasnevaid tehingukulutusi. Börsil noteeritud väärtpaberite puhul baseerub õiglane väärtus bilansipäeva sulgemishindadel ja Eesti Panga ametlikel valuutakurssidel. Börsil noteerimata väärtpaberite puhul kasutatakse õiglast väärtust, mille leidmisel võetakse aluseks ettevõttele kättesaadav info investeeringu väärtuse kohta.

Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud ja -kulud". Kasumid ja kahjumid õiglases väärtuses kajastatavate finantsvarade realiseerimisel nagu ka intressid ja dividendid vastavate väärtpaberitelt kajastatakse kasumiaruande real "finantstulud ja -kulud".

Nõuded ja lunastustähtajani hoitavad finantsinvesteeringud

Nõuded teiste osapoolte vastu, mida ettevõtte ei ole soetanud edasimüügiks, ja lunastustähtajani hoitavad finantsvarad kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Korrigeeritud soetusmaksumus arvutatakse kogu finantsvara kehtivusperioodi kohta, kusjuures arvesse võetakse igasugune soetamisel tekkinud diskonto või preemia ning tehinguga otseselt seotud kulutused.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kajastatavaid finantsvarasid hinnatakse alla juhul, kui on tõenäoline, et nende kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus. Korrigeeritud soetusmaksumusel kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdisväärtus diskonteerituna esmasel kajastamisel fikseeritud efektiivse intressimääraga. Äritegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes ärikuluna (real "mitmesugused tegevuskulud") ning investeerimistegevusega seotud finantsvarade allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna.

Nõuete puhul kasutatakse ligikaudse hindamise meetodit. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületanud 4 kuni 30 päeva, hinnatakse alla 5% ulatuses, kuni 60 päeva maksetähtaja ületanud nõuded hinnatakse alla 10% ulatuses, kuni 90 päeva 25% ulatuses, kuni 120 päeva 50 % ulatuses, kuni 150 päeva 75% ulatuses ning rohkem kui 150 päeva maksetähtaja ületanud nõuded hinnatakse alla 100% ulatuses. Individuaalselt oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse iga objekti jaoks eraldi.

Varem alla hinnatud nõude laekumisel või muude sündmuste korral, mis näitavad, et allahindlus ei ole enam põhjendatud, kajastatakse allahindluse tühistamine kasumiaruandes selle kulu vähendusena, kus allahindlus algselt kajastati.

Intressitulu nõuetelt kajastatakse kasumiaruandes real "finantstulud ja -kulud".

Soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad

Soetusmaksumuses kajastatavaid finantsvarasid tuleb hinnata alla nende kaetavale väärtusele juhul, kui viimane on finantsvara bilansilisest maksumusest madalam. Soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade kaetav väärtus on finantsvarast eeldatavasti tulevikus saadavad rahavood diskonteerituna turu keskmise tulususemääraga sarnaste finantsvarade suhtes. Finantsvara allahindlus kajastatakse kasumiaruandes finantskuluna. Soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade allahindlust hiljem ei tühistata.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest.

Varud

Varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb varude ostuhinnast, ostuga kaasnevast tollimaksust, muudest mittetagastatavatest maksudest ja soetamisega otseselt seotud veokuludest, millest on maha arvatud hinnaalandid.

Varude soetusmaksumuse kindlaks määramisel kasutatakse kaalutud keskmise soetusmaksumuse meetodit. Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimismaksumus. Varude allahindlusi nende neto realiseerimismaksumusele kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruandes real "kaubad, toore, materjal ja teenused".

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on maa või hoone, mida hoitakse kas renditulu teenimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ning mida ei kasutata ettevõtte enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis arvele algselt tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid. Kinnisvarainvesteeringu edasisel kajastamisel lähtutakse soetusmaksumuse meetodist, mis tähendab, et kinnisvarainvesteeringute kajastamisel rakendatakse samu arvestuspõhimõtteid, mida kasutatakse materiaalse põhivara arvestuses.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid üldjuhul maksumusega alates 5 000 kroonist ja kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 5 000 krooni, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudena) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Omatarbeks ehitatud materiaalse põhivara finantseerimiseks võetud laenu kasutuse kulutused (s.h. lepingu sõlmimise tasu amortisatsioon, intressid), mis on arvestatud alates ehitustegevuse algusest kuni valmis vara vastuvõtmiseni, kajastatakse materiaalse põhivara soetusmaksumuse osana.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Arvelevõetud materiaalse põhivaraga seotud hilisemad väljaminekud (näiteks mõne varaobjekti teatud osade asendamine) lisatakse varade bilansilisele väärtusele siis, kui on täidetud järgmised kriteeriumid: (a) on tõenäoline, et ettevõtte saab sellest tulevikus majanduslikku kasu ning (b) nende soetusmaksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta. Asendatud osad kantakse bilansist välja. Kõik teised väljaminekud kajastatakse kuludena perioodil, mil vastavad kulutused tehti.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast. Amortisatsioonimäärad aastas on põhivara gruppidele järgmised:

• Maa	0%
• Ehitised ja rajatised	3-20 %
• Masinad ja seadmed	10-40 %
• Muu inventar ja sisseseadmed	10-35 %

Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse. Kui sellised asjaolud on olemas, viib ettevõtte läbi vara kaetava väärtuse hindamise. Kui hinnanguline kaetav väärtus on väiksem kui bilansiline väärtus, siis hinnatakse see vara või raha genereeriva üksuse moodustavad varad alla kuni kaetava väärtuseni, milleks on kas sellest varast tulevikus saadavate rahavoogude nüüdiseväärtus (ehk kasutusväärtus) või selle vara õiglane väärtus, mida on vähendatud müügikulutustega, olenevalt kumb on kõrgem. Vara õiglase väärtuse määramisel kasutatakse vajadusel ettevõtteväliste ekspertide abi. Allahindlus kajastatakse aruandeperioodi kuluna kasumiaruande real "põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus".

Kui hiljem vara kaetav väärtus on tõusnud üle vara bilansilise väärtuse, siis allahindlus tühistatakse ja suurendatakse vara bilansilist väärtust, kuid mitte suurema summani, kui bilansilise väärtuseni, mis varal oleks, kui allahindlust ei oleks tehtud. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse kasumiaruandes samal real, kus kajastati ka varasem allahindlus.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiotel põhivaraks, mida kajastatakse bilansis eraldi real käibevara rühmas. Müügiotel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ning seda kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglasel väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Immateriaalne põhivara

Äriühendustest eraldi omandatud immateriaalsed varad võetakse arvele ainult juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- varaobjekt on ettevõtte poolt kontrollitav;
- on tõenäoline, et ettevõtte saab objekti kasutamisest tulevikus tulu;
- objekti soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Immateriaalsed varad, mis on omandatud läbi äriühenduse, võetakse arvele firmaväärtusest eraldi, kui need varaobjektid on eraldatavad või on tekkinud lepingulistest või muudest juriidilistest õigustest ja nende õiglast väärtust saab omandamise kuupäeval usaldusväärselt hinnata.

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse immateriaalset põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Immateriaalsete varade puhul hinnatakse, kas tegemist on piiratud või määramata kasuliku elueaga varaga. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset amortisatsiooni meetodit. Amortisatsioonimäärad aastas on järgmised:

- Arenguväljaminekud 20%
- Ostetud litsentsid, kaubamärgid jne. 20%

Piiratud kasuliku elueaga immateriaalse vara amortisatsiooni kulu kajastatakse kasumiaruande real "põhivara amortisatsioon ja väärtuse langus". Piiratud elueaga immateriaalsete varade amortisatsiooniperioodi ja -meetodit vaadatakse üle iga majandusaasta lõpul. Muutused eeldatavas kasulikus elueas või vara tulevase majandusliku kasu ajalises struktuuris kajastatakse vastavalt kui muutusi amortisatsiooni-perioodis ja -meetodis ehk kui muutust raamatupidamislikes hinnangutes.

Kui on asjaolusid, mis viitavad, et piiratud elueaga immateriaalse vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse, siis viiakse läbi vara väärtuse languse test ja vajadusel hinnatakse vara alla tema kaetavale väärtusele.

Määramata kasuliku elueaga immateriaalsete varade osas viiakse igal aastal kas iga varaobjekti või siis raha genereeriva üksuse osas läbi väärtuse languse test. Selliseid immateriaalseid varasid ei amortiseerita. Määramata kasuliku elueaga immateriaalsete varade kasulik eluiga vaadatakse üle igal aastal veendumaks, et tegemist on endiselt määramata kasuliku elueaga. Kui eluea määramatus on muutunud, siis kajastatakse muutust kasulikus elueas edasiulatuvalt.

Uurimis- ja arendusväljaminekud

Uurimisväljaminekud kajastatakse nende tekkimisel kuludena. Immateriaalsed varad, mis tulenevad arendusprojektidest, võetakse varana arvele vaid siis, kui ettevõtte suudab näidata (1) oma tehnilisi võimalusi vara viimiseks kasutamise- või müügikõlblikku valmidusse; (2) oma kavatsust arendusprojekt lõpule viia ja võimet seda vara kasutada või müüa; (3) kuidas vara tulevikus majanduslikku kasu toob;

(4) oma finantsilisi võimalusi arendusprojekt lõpetada; ja (5) et arendusprojektiga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Pärast arvele võtmist kajastatakse arendusprojekte nende soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud vara väärtuse languse kahjumid. Kapitaliseeritud kulutused amortiseeritakse vastavalt perioodile, mille jooksul eeldatakse sellest projektist müügitulu saamist.

Kui arendusprojekt ei ole veel kasutamiseks või müügiks valmis, siis viiakse selliste projektide osas igal aastal läbi vara väärtuse languse test. Juhul, kui aasta sees tekib asjaolusid, mis viitavad võimalikule vara väärtuse langusele, viiakse väärtuse languse test läbi sagedamini.

Finantskohustused

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus. Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivset intressimäära. Tehingukulud võetakse arvesse efektiivse intressimäära arvutamisel ning kantakse kuludesse finantskohustuse eluea jooksul.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse kasumiaruande real "finantstulud ja -kulud", v.a. need intressikulud, mis on seotud omatarbeks ehitava materiaalse põhivara finantseerimisega (vaata selle kohta arvestuspõhimõtet "materiaalne põhivara").

Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Faktooring

Faktooring on nõuete müük, kusjuures sõltuvalt faktooringlepingu tüübist on ostjal õigus teatud aja jooksul nõue müüjale tagasi müüa (regressiõigusega faktooring) või tagasimüügi õigus puudub ning kõik nõudega seotud riskid ja tulud lähevad ka sisuliselt üle müüjalt ostjale (regressiõigusega faktooring).

Regressiõigusega faktooringut kajastatakse kui finantseerimistehingut (s.t nõude tagatisel võetus laenu) ning nõuet kajastatakse bilansis kuni nõue on laekunud või regressiõigus aegunud. Faktooringtehingust tekkinud faktooringkohustust kajastatakse analoogiliselt muudele võlakohustustele.

Regressiõigusega faktooringut kajastatakse kui nõude müüki. Kulu nõuete müügist kajastatakse kas finantskuluna või nõude allahindluse kuluna, sõltuvalt sellest, kas tehing tehti rahavoogude juhtimise või halbade nõuete riski maandamise eesmärgil.

Eraldised ja potentsiaalsed kohustused

Bilansis kajastatakse eraldis, juhul kui ettevõttel lasub enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, mille realiseerumine on tõenäoline ja mille summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhatuse hinnangutest, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest ning need kajastatakse bilansis summas, mis on bilansipäeva seisuga vajalikud eraldisega seotud kohustuste rahuldamiseks.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kuid mille realiseerumise tõenäosus on emaettevõtte juhtkonna hinnangul väiksem kui mitterealiseerumise tõenäosus, on avalikustatud potentsiaalsete kohustustena raamatupidamise aastaaruande lisades.

Ettevõtte tulu maksustamine

Tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis mitte ettevõtete kasumit, vaid väljamakstavaid dividendide. Kuni 31. detsembrini 2007 väljamakstud dividendide osas oli maksumääraks 22/78 ning alates 1. jaanuarist 2008 on maksumääraks 21/79 netodividendidelt. Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt väheneb ka edaspidi tulumaksumäär 1% aastas kuni 18/82-ni peale 1. jaanuari 2011 väljamakstud dividendidelt. Kuna tulumaksu objektiks on ettevõtte kasumi asemel väljamakstavad dividendid, siis ei eksisteeri erinevusi varade ja kohustuste maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel, millelt tekiks edasilükkunud tulumaksu nõue või kohustus.

Bilansis ei kajastata potentsiaalset tulumaksukohustust ettevõtte vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena. Maksimaalne tulu- maksukohustus, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud lisas 14.

Dividendide maksmisega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel kasumiaruandes kuluna.

Reservkapital

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt ETK põhikirjale tuleb reservkapitali teha 20%-lisi eraldisi puhaskasumist kuni reservkapitali suurus vastab 50%-le osakapitalile. Kohustuslikku reservkapitali ei tohi dividendidena välja maksta, kuid seda võib kasutada kahjumi katmiseks, kui seda ei ole võimalik katta vabast omakapitalist. Samuti võib kohustuslikku reservkapitali kasutada osakapitali suurendamiseks.

Muu reservkapital

Muud reservid on moodustatud eelmiste perioodide vabast omakapitalist ja see tähendab, et seda osa on võimalik dividendidena välja maksta.

Tulu kajastamine

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtuses. Kui tasumine toimub tavatingimustest pikema perioodi jooksul, kajastatakse tulu saadava tasu nüüdisväärtuses.

Kaupade müügist tulenevat tulu kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav. Juhul, kui ettevõttel on kauba müümisega seoses ka müüdava kauba paigaldamise kohustus ja see moodustab olulise osa tehingu maksumusest, kajastatakse tulu pärast paigaldamisprotsessi lõpetamist. Erandina kajastatakse tulu kohe peale kauba ostjale üleandmist juhul, kui paigaldamine ei ole oma olemuselt keeruline ja töömahukas.

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes sisemisest intressimäärast. Dividenditulu kajastatakse vastavalt nõudeõiguse tekkimisele.

Rendiarvestus

Kapitalirendina kajastatakse selliseid renditehinguid, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Kõiki ülejäänud renditehinguid kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirendi tingimustel soetatud vara kajastatakse rentniku bilansis miinimumrendimaksete nüüdisväärtuses. Kapitalirendi tingimustel soetatud varade amortisatsiooniperioodiks on vara kasulik

tööiga või rendiperiood, olenevalt sellest, mis on lühem. Kapitalirendi tingimustel müüdud vara kajastatakse rendileandja bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas.

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansipäeva ja aruande koostamispäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaruandes avalikustatud.

Lisa 2 Raha

(tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember)

Raha	2008	2007
Raha kassas ja arvelduskontodel	45 654	19 368
Raha teel	2 305	2 502
Kokku	47 959	21 870

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember)

Nõuded ja ettemaksed	2008	2007
Nõuded ostjate vastu	21 173	17 321
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ostjate vastu ⁽¹⁾	-1 065	-1 066
Muud lühiajalised nõuded ⁽²⁾	269 806	278 451
Ettemaksed teenuste eest	5 245	4 513
Kokku	295 159	299 219

⁽¹⁾ Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas toimunud muutused aruandeperioodil:

Muutused aruandeperioodil	2008	2007
Saldo perioodi alguses	-1 066	-1 826
Ebatõenäoliste nõuete laekumine	0	760
Täiendavalt kajastatud allahindlus	-85	0
Perioodi jooksul lootusetuks kantud summad	86	0
Saldo perioodi lõpus	-1 065	-1 066

⁽²⁾ Muud lühiajalised nõuded seisuga 31. detsember koosnevad järgmistest nõuetest:

Muud lühiajalised nõuded	2008	2007
Nõuded ühistute vastu	266 886	278 946
Ebatõenäolised nõuded ühistute vastu ⁽³⁾	-220	-600
Muud nõuded	3 140	105
Kokku	269 806	278 451

Identifitseeritud

20

30.12.2009
KMRA Audiitorbüroo

(3) Ebatõenäoliselt laekuvate ühistute nõuete osas toimunud muutused aruandeperioodil:

Muutused aruandeperioodil	2008	2007
Saldo perioodi alguses	-600	-4 672
Ebatõenäoliste nõuete laekumine	0	4 072
Allahindlusreservi muutus	380	0
Saldo perioodi lõpus	-220	-600

Lisas 19 on toodud täiendavalt informatsiooni nõuete kohta seotud osapoolte vastu.

Lisa 4 Varud

(tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember)

Varud	2008	2007
Tooraine ja materjal	1 169	1 003
Müügiks ostetud kaubad	146 792	159 227
Ettemaksed varude eest	0	163
Kokku	147 961	160 393

Aruandeaastal hinnati varusid alla 7 752 tuhande krooni ulatuses (2007 8 685 tuhat krooni).

Lisa 5 Pikaajalised finantsinvesteeringud

(tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember)

Pikaajalised finantsinvesteeringud	2008	2007
Tütarettevõtjate aktsiad ⁽¹⁾	0	78 989
Sidusettevõtjate aktsiad (lisa 6)	639	639
Muud aktsiad ja väärtpaberid ⁽²⁾	0	174
Kokku	639	79 802

⁽¹⁾ 2008. aasta juunis likvideeriti tütarettevõtte AS ETK Majad. Likvideerimise hetkel oli tütarettevõtte koguvara suurus 162 825 tuhat krooni, millest ettevõtte sai rahalisi vahendeid 4 737 tuhat krooni ja mitterahalisi vahendeid 158 088 tuhat krooni. Kuna tütarettevõttel puudus juba kaks aastat majandustegevus, siis korrigeeriti ettevõtte eelmiste perioodide kasumit tütarettevõtte koguvara ja soetusmaksumuse vahega summas 83 836 tuhat krooni.

⁽²⁾ Ettevõttel on 16,8% osalus ettevõttes AS Baltlink. Investeeringu bilansiline väärtus seisuga 31.12.2008 on 0 krooni (2007: 174 tuhat krooni). 2008. aastal on investeeringu väärtust vähendatud seoses väärtuse muutusega 174 tuhat krooni võrra (2007. aastal vähendati 88 tuhande krooni võrra).

Identifitseeritud

30.09.2009
KMRA Audiitorbüroo

Lisa 6 Sidusettevõtted
(tuhandetes kroonides)

Ettevõtte osalused seisuga 31. detsember:

Ettevõtte	Asukoht	Osalus %		Ettevõtte osa omakapitalist		Investeeringu bilansiline väärtus	
		2008	2007	2008	2007	2008	2007
AS Auto Võru	Eesti	24,5%	24,5%	1 437	1 383	639	639

Sidusettevõtte aktsiad ei ole börsil noteeritud. AS Auto Võru on Eestis registreeritud ettevõtte.

Lisa 7 Müügioteel põhivara

2008. aastal viidi lõpuni 2007. aastal alustatud müügioteel põhivarana kajastatud maa müük. Tehingu hinnaks oli 42 000 tuhat krooni ja tulemuseks sai ettevõtte tulu 35 000 tuhat krooni.

Lisa 8 Kinnisvarainvesteeringud
(tuhandetes kroonides, aasta kohta)

Kinnisvarainvesteeringud	2008	2007
Soetusmaksumus perioodi algul	12 747	12 747
Akumuleeritud kulum perioodi algul	-9 579	-8 940
Jääkväärtus perioodi algul	3 168	3 807
Aruandeaasta amortisatsioon	-639	-639
Soetusmaksumus perioodi lõpul	12 747	12 747
Akumuleeritud kulum perioodi lõpul	-10 199	-9 579
Jääkväärtus perioodi lõpul	2 529	3 168

Ettevõtte teenis aruandeaastal kinnisvarainvesteeringutelt üüritulu 4 701 tuhat krooni (2007: 4 575 tuhat krooni), nende haldamisega otseselt kaasnenud kulud olid 497 tuhat krooni (2007: 293 tuhat krooni).

Lisa 9 Materiaalne põhivara
(tuhandetes kroonides)

Materiaalne põhivara	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2006	174 336	19 985	2 428	4 227	200 976
Ostud ja parendused	12 210	41 002	14 540	-323	67 429
Müügid	0	-3	0	0	-3
Mahakandmised	0	-46	-34	-723	-803
Varasema allahindluse tühistamine	5 950	0	0	0	5 950
Aruandeaasta amortisatsioon	-14 357	-11 123	-1 866	0	-27 346
Jääkväärtus 31.12.2007	178 139	49 815	15 068	3 181	246 203

Materiaalne põhivara	Maa ja ehitised	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Lõpetamata ehitised ja ettemaksed	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2007	178 139	49 815	15 068	3 181	246 203
Ostud ja parandused	6 012	10 815	5 266	-1 443	20 650
Müügid	0	-4	0	0	-4
Mahakandmised	0	-1 166	-442	0	-1 609
Aruandeaasta amortisatsioon	-20 448	-13 282	-3 952	0	-37 682
Jääkväärtus 31.12.2008	163 703	46 178	15 939	1 738	227 558
Soetusmaksumus 31.12.2007	279 588	115 659	24 347	3 181	422 775
Akumuleeritud amortisatsioon 31.12.2007	-100 449	-65 844	-9 279	0	-176 578
Jääkväärtus 31.12.2007	178 139	49 815	15 068	3 181	246 203
Soetusmaksumus 31.12.2008	285 600	120 272	25 319	1 738	432 929
Akumuleeritud amortisatsioon 31.12.2008	-121 897	-74 094	-9 379	0	-205 370
Jääkväärtus 31.12.2008	163 703	46 178	15 940	1 738	227 559

Ettevõtte on soetanud kapitalirendi tingimustel varasid järgmiselt (seisuga 31.detsember):

	Hooned	Masinad ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Immateriaalne põhivara	Kokku
2007					
Soetusmaksumus	218 498	41 780	9 074	175	269 527
Bilansiline väärtus	128 093	35 917	8 416	73	172 499
2008					
Soetusmaksumus	72 643	49 121	9 869	65	131 698
Bilansiline väärtus	19 063	36 576	7 750	51	63 440

Aruandeperioodil soetati kapitalirendi tingimustel vara soetusmaksumuses 6 507 tuhat krooni (2007: 44 038 tuhat krooni).

Lisa 10 Immateriaalne põhivara
(tuhandetes kroonides)

	Arengu- väljaminekud	Litsentsid	Lõpetamata arendused	Kokku
Jääkväärtus 31.12.2006	128	3 252	10 519	13 899
Ostud	808	5 842	7 445	14 095
Aruandeaasta amortisatsioon	-94	-1 278	0	-1 372
Jääkväärtus 31.12.2007	842	7 816	17 964	26 622
Ostud	0	815	19 213	20 028
Mahakandmised	-541	-376	-9 532	-10 449
Aruandeaasta amortisatsioon	-298	-2 092	0	-2 390
Jääkväärtus 31.12.2008	3	6 163	27 645	33 811

Identifitseeritud

23

30.09.2009
KMRA Audiitorbüroo

	Arengu- väljaminekud	Litsentsid	Lõpeta- mata arendused	Kokku
Soetusmaksumus 31.12.2007	951	10 310	17 964	29 225
Akumuleeritud amortisatsioon 31.12.2007	-109	-2 494	0	-2 603
Jääkväärtus 31.12.2007	842	7 816	17 964	26 622
Soetusmaksumus 31.12.2008	44	10 351	27 645	38 040
Akumuleeritud amortisatsioon 31.12.2008	-41	-4 188	0	-4 229
Jääkväärtus 31.12.2008	3	6 163	27 645	33 811

Lisa 11 Laenukohustused

(tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember)

2008. aasta	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa 1–5 aastat	Kokku	Intressi- määr	Alus- valuuta
Laenukohustus ⁽¹⁾	6 768	62 859	69 627	4,85%	EUR
Kapitalirendi kohustus (lisa 15)	20 640	52 120	72 760	3,7–7%	EEK, EUR
Faktooringu kohustus ⁽²⁾	57 983	0	57 983	5,59%	EUR
Laenukohustus kokku	85 391	114 979	200 370		

2007. aasta	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa 1–5 aastat	Kokku	Intressi- määr	Alus- valuuta
Kapitalirendi kohustus (lisa 15)	23 046	66 462	89 508	3,7–9%	EEK, EUR
Faktooringu kohustus ⁽¹⁾	72 569	0	72 569	6,45%	EUR
Lühiajalised laenud	15 020	0	15 020	6,45%	EEK
Laenukohustus kokku	110 635	66 462	177 097		

⁽¹⁾ Aruandeaasta alguses võttis ettevõtte investeerimislaenu Danske Bank A/S Eesti filiaalilt tähtajaga 10 aastat. Aruandeaastal laenu tagasimakseid ei teostatud. Keskmiseks intressimääraks kujunes 4,85%. Laenu tagatiseks on panga kasuks seatud hüpoteek summas 80 000 tuhat krooni.

⁽²⁾ Faktooringkohustuste intressimäär on 5,59% (2007: 6,45%) ja kohustuste tagatiseks on faktoooritud nõuded. Faktooringlepingute kogulimiit on 85 000 tuhat krooni (2007: 85 000 tuhat krooni).

Lisa 12 Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes kroonides, seisuga 31. detsember)

Võlad ja ettemaksed	2008	2007
Võlad tarnijatele	354 465	397 061
Võlad töövõtjatele	14 535	12 455
Maksuvõlad ⁽¹⁾	9 995	11 450
Muud võlad ⁽²⁾	7 296	172 203
Saadud ettemaksed	3 057	4 663
Kokku	389 348	597 832

(1) Maksuvõlad jagunevad maksuliikide lõikes järgmiselt:

Maksuvõlad	2008	2007
Käibemaks	205	1 239
Kinnipeetud tulumaks	3 074	3 318
Sotsiaalmaks	6 211	6 343
Muud maksuvõlad	505	551
Kokku	9 995	11 450

(2) Muud lühiajalised võlad jagunevad järgnevalt:

Muud lühiajalised võlad	2008	2007
Võlad tütarettevõtjatele	0	157 624
Võlad ühistutele	6 938	13 741
sh lühiajalised laenud	0	10 000
Intressivõlad	38	20
Muud võlad	320	818
Kokku	7 296	172 203

Lisa 13 Lühiajalised eraldised
(tuhandetes kroonides)

	Säästukaardi ostuboonus	Laovaru tasu	Kokku
Eraldis seisuga 31.12.2006	56	1 206	1 262
Lisandunud eraldis	2 459	0	2 459
Kasutatud eraldis	0	-1 206	-1 206
Eraldis seisuga 31.12.2007	2 515	0	2 515
Lisandunud eraldis	1 909	0	1 909
Eraldis seisuga 31.12.2008	4 424	0	4 424

Lisa 14 Omakapital

Seisuga 31.12.2008 jagunes ETK osakapital 21 liikmesühistu vahel võrdseteks osadeks, nimiväärtusega 5 tuhat krooni. (2007: 21 liikmesühistut).

2008. aastal likvideeriti tütarettevõtte AS ETK Majad. Likvideerimise tulemusel suurendati eelmiste perioodide jaotamata kasumit summas 83 836 tuhat krooni (vt lisa 5).

2008. aastal dividende välja kuulutatud ei ole.

Ettevõtte tulumaks

Seisuga 31.12.2008 moodustas ettevõtte vaba omakapital (so muud reservid ja jaotamata kasum) 161 299 tuhat krooni (seisuga 31.12.2007 66 658 tuhat krooni). Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda kogu muu reservi ja jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 33 873 tuhat krooni, seega saab dividendidena välja maksta 127 426 tuhat krooni (seisuga 31.12.2007 oli vastavad numbrid 13 998 tuhat krooni ja 52 660 tuhat krooni).

Identifitseeritud

25

30.09.2009
KMRA Audiitorbüroo

[Handwritten signature]

Lisa 15 Kapitali- ja kasutusrendid
(tuhandetes kroonides)

Ettevõtte rendileandjana

Kasutusrendi lepingutest sai ettevõtte 2008. aastal renditulu kaubandus- ja laopindadelt 14 959 tuhat krooni (2007: 12 303 tuhat krooni).

Ettevõtte rentnikuna

Kontsern on kapitalirendi tingimustel soetanud hooneid, masinaid ja seadmeid ning muid põhivarasid. Nimetatud soetustest on kontsernil seisuga 31. detsember järgmised kohustused:

Kapitalirendi võlgnevus	2008	2007
Kohustuse lühiajaline osa — maksetähtajaga kuni 1 aasta	20 640	23 046
Kohustuse pikaajaline osa — maksetähtajaga 1 kuni 5 aastat	52 120	66 462
Kokku	72 760	89 508
Intressimäära vahemik	3,7-7%	3,7-7%
Alusvaluutad	EEK, EUR	EEK, EUR

2008. aastal oli ruumide, autode ja seadmete kasutusrendilepingutest tulenev rendikulu kokku 32 499 tuhat krooni (2007: 18 078 tuhat krooni). 2009. aasta minimaalne rendikulu mittekatkestatavatest kasutusrendilepingutest on 17 965 tuhat krooni ning aastatel 2010 kuni 2014 kokku 85 062 tuhat krooni.

Lisa 16 Müügitulu
(tuhandetes kroonides, aasta kohta)

Aruandeaastal toimus ettevõtte kogu müügitugevus Eestis (2007 samuti Eestis). Müügitulu jaguneb tegevusalade lõikes järgmiselt:

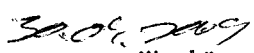
Tegevusalad	2008	2007
Hulgikaubandus	2 752 736	2 436 030
Jaekaubandus	846 950	770 659
Kinnisvara üürileandmine	18 712	15 796
Reklaamindus	16 092	14 492
Arvutisüsteemide ja andmebaaside haldus	7 318	7 042
Jäätmete ja jääkide hulgikaubandus	3 953	2 875
Muud	9 062	8 828
Müügitulu kokku	3 654 829	3 255 722

Lisa 17 Ärikulud ja muud äritulud
(tuhandetes kroonides, aasta kohta)

Muud äritulud	2008	2007
Kasum põhivara müügist	35 000	0
Saadud trahvid, viivised	2 642	3 328
Muud tulud	1 004	1 061
Kokku	38 646	4 389

Identifitseeritud

26

KMRA Audiitorbüroo

Mitmesugused tegevuskulud	2008	2007
Reklaami- ja turunduskulud	-20 905	-19 725
Remonditeenused	-9 222	-6 290
Juriidilised ja muud konsultatsioonid	-6 306	-6 651
Rendikulu	-32 499	-18 078
Kommunaalkulud ja valve	-40 071	-34 218
Pangateenused	-6 762	-6 459
Transpordikulu	-63 116	-58 528
Muud kulud	-37 299	-21 161
Kokku	-216 180	-171 110

Tööjõukulud	2008	2007
Palgakulu	-126 527	-105 699
Sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksud	-42 342	-35 161
Kokku	-168 869	-140 860

Muud ärikulud	2008	2007
Liikmemaksud	-229	-289
Kahjum põhivara maha kandmisest	-2 526	-803
Kahjum valuutakursi muutustest	-3	-52
Viivised ja trahvid	-10	-14
Muud kulud	-1 156	-1 282
Kokku	-3 924	-2 440

Lisa 18 Finantstulud ja -kulud
(tuhandetes kroonides, aasta kohta)

Finantstulud ja -kulud	2008	2007
Finantstulud ja -kulud muudelt pikaajalistelt finantsinvesteeringutelt (lisa 5)	-174	-88
Intressikulud	-13 590	-9 209
Muud finantstulud ja -kulud	2 879	531
Kokku	-10 885	-8 766

Lisa 19 Tehingud seotud osapooltega
(tuhandetes kroonides)

Tehingud liikmesühistutega

Hulgikaubanduse käibest on tarbijate ühistute osatähtsus aruandeaastal oli 100% (2007: 100%).

Tehingud teiste seotud osapooltega

Teistelt(-le) seotud osapooltelt(-le) on kontsern otnud ja müünud kaupu ja teenuseid järgmistelt:

Ostud	2008	2007
AS Auto Võru, sidusettevõte	14 213	12 813

Identifitseeritud
30.04.2009
KMRA Audiitorbüroo

Nimetatud tehingutest on kontsernil seisuga 31. detsember seotud osapoolte ees järgmised kohustused (nõuded puuduvad):

Kohustused	2007	2007
AS Auto Võru, sidusettevõtte	672	1 333

Juhtkonna tasud

Ettevõtte juhatusele arvestati aruandeaastal tasu (palk, preemia ja muud hüvitised) kogusummas 904 tuhat krooni (2007: 990 tuhat krooni). Nõukogu liikmed tasu ei saanud. Juhatuse ja nõukogu liikmetel ei ole pensioniga seotud õigusi.

Lahkumishüvitised

Juhatuse liikmetel on õigus saada lahkumishüvitist. Maksimalne summa, mis tuleks ettevõttel nende lahkumisel tasuda, on 900 tuhat krooni.

Lisa 20 Lisa rahavoo aruande juurde (tuhandetes kroonides, aasta kohta)

Korrigeerimised koosnevad järgmistest mitterahalistest äritegevusega seotud kasumitest ja kahjumitest:

	2008	2007
Kinnisvarainvesteeringute amortisatsioon (lisa 8)	639	639
Materiaalse põhivara amortisatsioon ja allahindlus (lisa 9)	37 682	21 396
Immateriaalse põhivara amortisatsioon ja allahindlus (lisa 10)	2 390	1 372
Kinnisvarainvesteeringute ja materiaalse põhivara müügikasum	-35 000	0
Kahjum põhivara mahakandmisest (lisa 17)	2 526	803
Aruandeaastal soetatud põhivara eest tasumata summa	-6 160	-7 571
Aruandeaastal tasumata osamaksud	5	-5
Korrigeerimised kokku	2 082	16 634

Põhivara soetamine koosneb järgmistest komponentidest:

	2008	2007
Materiaalse põhivara ostud ja parendused (lisa 9)	-20 650	-67 429
Immateriaalse põhivara ostud ja parendused (lisa 10)	-10 496	-14 095
Kapitalirendi tingimustel soetatud materiaalne põhivara (lisa 9)	6 507	44 038
Aruandeaastal soetatud põhivara eest tasumata summa	6 160	7 571
Põhivara soetused kokku	-18 479	-29 915

Lisa 21 Majanduskriisi mõjud

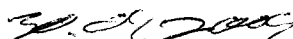
Juhtkond on hinnanud globaalse likviidsuskriisi ja sellega kaasnenud üldise majanduskriisi mõjusid ettevõtte äritegevusele. Juhtkonna hinnangul on olulisemateks lühi- ja pikaajalisemateks ohtudeks:

- deebitoride võimalikud makseraskused võivad kaasa tuua ettevõtte nõuete väärtuse languse ning varasemast suuremad allahindluskahjumid;
- langenud nõudluse/finantsturgude ebaliikviidsuse tõttu võib ettevõtte varade väärtus langeda;
- ettevõtte tegevus sõltub olulistest hankijatest, kes võivad sattuda raskustesse ning seega olla võimetud tarnima kaupu/pakkuma teenuseid kokkulepitud tähtaegadel ja tingimustel;

- ettevõttel ei pruugi olla võimalik saada mõistliku hinnaga finantseerimisallikaid investeerimisplaanide täitmiseks tingimustel, mis vastaksid olemasolevate laenude tingimustele;
- keerulisemas majanduskeskkonnas võib ettevõttel tekkida raskusi laenulepingus sätestatud tingimuste täitmisel, mille tulemusena võib laenuandjal tekkida õigus laen ennetähtaegselt tagasi kutsuda.

Juhtkonnal ei ole võimalik antud majandussituatsioonis usaldusväärselt prognoosida, milline on majanduskriisi mõju ettevõtte tegevusele, jätkusuutlikkusele ja finantspositsioonile, küll aga mõõnab, et majanduskriisi jätkumine võib ohustada ettevõtte tegevust, jätkusuutlikkust ja finantsseisu. Juhtkond usub, et on võtnud kasutusele kõik vajalikud meetmed, et tagada ettevõtte jätkusuutlikkus ja kasv praegustes tingimustes.

Identifitseeritud

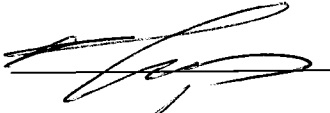
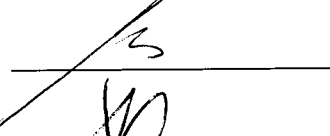

KMRA Audiitorbüroo

ALLKIRJAD 2008 MAJANDUSAASTA ARUANDELE

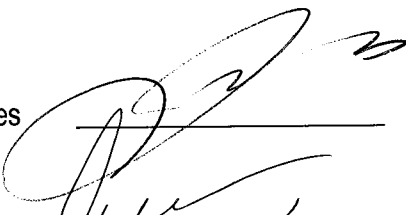
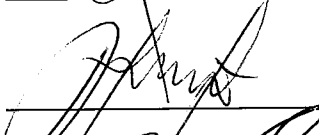
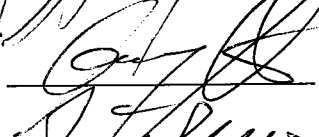
Ettevõtte juhatus on koostanud käesoleva majandusaasta aruande, mis koosneb raamatupidamise aastaaruandest ja tegevusaruandest.

Juhatus:

Rein Sepp	Juhatuse esimees		<u>30.04</u> 2009
Marko Jõks	Juhatuse liige		<u>30.04</u> 2009
Janek Lepp	Juhatuse liige		<u>30.04</u> 2009

Ettevõtte nõukogu on juhatuses esitatud majandusaasta aruande ja sõltumatu audiitori aruande teadmiseks võtnud ning kasumi jaotamise ettepaneku juhatuses esitatud kujul nõukogu _____ 2009 otsusega muudatusteta heaks kiitnud.

Nõukogu:

Väino Sassi	Nõukogu esimees		<u>30.04</u> 2009
Hando Ivask	Nõukogu liige		<u>30.04</u> 2009
Laili Lamp	Nõukogu liige		<u>30.04</u> 2009
Raimond Lunev	Nõukogu liige		<u>30.04</u> 2009
Jaan Marjundi	Nõukogu liige		<u>30.04</u> 2009
Arvo Miilmets	Nõukogu liige		<u>30.04</u> 2009
Tarmo Pungar	Nõukogu liige		<u>30.04</u> 2009

Eesti Tarbijateühistute Keskühistu liikmetele

Oleme auditeerinud Eesti Tarbijateühistute Keskühistu (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31. detsember 2008 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne on kaasatud meie poolt identifitseerituna käesolevale järeldusotsusele.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetest. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamislike hinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas Eesti auditeerimiseeskirjaga, mis nõuab, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunnet, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamus avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2008 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga

Asjaolu rõhutamine

Lisamata märkust meie arvamusel, juhime tähelepanu raamatupidamise aastaaruande lisale nr 21, milles ettevõtte juhtkond avalikustab, et on hinnanud globaalse majanduskeskkonna muutuse mõjusid ettevõtte tegevusele ja tõdenud, et selle jätkumine võib ohustada ettevõtte tegevust, jätkusuutlikkust ja finantsseisu.

Tallinn, 30. aprill 2009

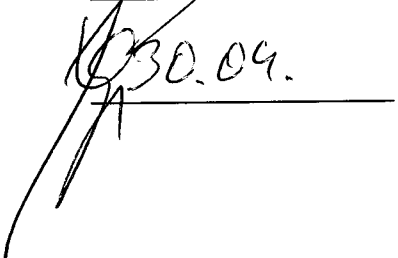
Tarmo Ader
Vanmutatud audiitor

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Eesti Tarbijateühistute Keskühistu jaotamata kasum seisuga 31.12.2008 on järgmine:

Kasumi moodustumise periood	Summa (tuhat krooni)
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	47 570
Aruandeaasta puhaskasum)	10 805
Jaotamata kasum kokku	58 375

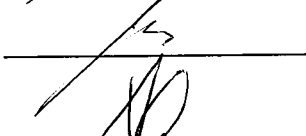
Juhatus teeb ettepaneku jätta kasum jaotamata.

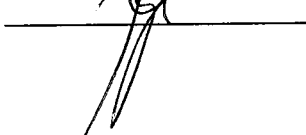
Rein Sepp	Juhatuse esimees		<u>30.04</u>	2009
Marko Jõks	Juhatuse liige		<u>30.04</u>	2009
Janek Lepp	Juhatuse liige		<u>30.04.</u>	2009

ARUANDEAASTA MÜÜGITULU

Tegevusala EMTAK järgi	EMTAK kood	2008
Hulgikaubandus	4639	2 752 736
Jaekaubandus	4711	846 950
Kinnisvara üürileandmine	6820	18 712
Reklaamindus	7311	16 092
Arvutisüsteemide ja andmebaaside haldus	6203	7 318
Jäätmete ja jääkide hulgikaubandus	4677	3 953
Muud	8299	9 062
Müügitulu kokku		3 654 829

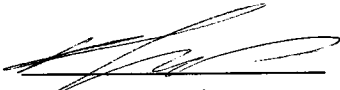
Rein Sepp Juhatuse esimees 30.04 2009

Marko Jõks Juhatuse liige 30.04 2009

Janek Lepp Juhatuse liige 30.04. 2009

Eesti Tarbijateühistute Keskühistu
OSANIKE NIMEKIRI

Osaniku nimi	Asukoht	Registrikood	Osa nimiväärtus (krooni)	Osalus
Abja TÜ	Eesti	10274307	5 000	5,26%
Antsla TÜ	Eesti	10240840	5 000	5,26%
Elva TÜ	Eesti	10023216	5 000	5,26%
Haapsalu TÜ	Eesti	10202590	5 000	5,26%
Harju TÜ	Eesti	10347236	5 000	5,26%
Hiiumaa TÜ	Eesti	10026288	5 000	5,26%
Jõgeva MÜ	Eesti	10136232	5 000	5,26%
Järva TÜ	Eesti	10097762	5 000	5,26%
Kilgi-Nõmme MÜ	Eesti	10070869	5 000	5,26%
Lihula TÜ	Eesti	10048611	5 000	5,26%
Põltsamaa MÜ	Eesti	10136344	5 000	5,26%
Põlva TÜ	Eesti	10051286	5 000	5,26%
Rapla TÜ	Eesti	10359831	5 000	5,26%
Saaremaa TÜ	Eesti	10044010	5 000	5,26%
Tartu TK	Eesti	10151355	5 000	5,26%
Tõrva TÜ	Eesti	10034537	5 000	5,26%
Viljandi TÜ	Eesti	10249309	5 000	5,26%
Võru TÜ	Eesti	10242069	5 000	5,26%
Vändra TÜ	Eesti	10374019	5 000	5,26%
Kokku			105 000	100%

Rein Sepp Juhatuse esimees 30.04. 2009

Marko Jõks Juhatuse liige 30.04. 2009

Jane Lepp Juhatuse liige 30.04. 2009